

**Założenia do projektu ustawy o *Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i
Weterynarii***

W chwili obecnej nadzór nad łańcuchem żywnościowym oraz kwestiami dotyczącymi Wspólnej Polityki Rolnej sprawują Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych. Inspekcje te podlegają Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a ich kompetencje są określone na poziomie ustawowym. Na szczeblu wojewódzkim organy wymienionych inspekcji wchodziły w skład zespolonej administracji rządowej. Inspekcje te są odpowiedzialne za przeprowadzanie kontroli spełniania określonych przepisami prawa wymagań: weterynaryjnych, dotyczących bezpieczeństwa oraz jakości handlowej żywności. Pełnią także nadzór nad spełnianiem wymagań fitosanitarnych, wymagań w zakresie dobrostanu zwierząt oraz sprawują nadzór nad produkcją pasz. Ponadto ww. inspekcje sprawują nadzór i wykonują czynności kontrolne w zakresie spełniania niektórych wymogów Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) Unii Europejskiej, która zharmonizowała przepisy administracyjne w zakresie kwestii weterynaryjnych, fitosanitarnych oraz ochrony zdrowia konsumentów. Inspekcje posiadają organy na poziomie województw, jako administracja zespolona. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa na poziomie powiatu realizuje swoje zadania za pośrednictwem oddziałów i delegatur. Natomiast Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nie posiada organów na poziomie powiatów.

Należy podkreślić, że organy ww. inspekcji wchodzące w skład administracji zespolonej na poziomie województw nie realizują zadań wojewody tylko zadania ustawowe i podlegają odpowiednio Głównemu Lekarzowi Weterynarii, Głównemu Inspektorowi Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych będących częścią administracji centralnej i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Inspekcje podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonywać będą tylko dla potrzeb WPR rocznie ponad 50 tys. kontroli na miejscu w odpowiednich, określonych terminach (w gospodarstwach rolnych, magazynach, hurtowniach oraz zakładach przetwórstwa rolno-spożywczego). Sporządzone w jednolity sposób raporty z kontroli są niezbędnym elementem systemu kontroli w celu udokumentowania ich przeprowadzenia oraz naliczania ewentualnych sankcji za nieprawidłowości.

Biorąc pod uwagę przede wszystkim regulacje prawne obowiązujące w Unii Europejskiej, potrzebę zapewnienia kompleksowego i skutecznego nadzoru inspekcyjnego,

optymalne wykorzystanie istniejących zasobów ludzkich, finansowych i potencjału istniejących inspekcji, ale również obserwowane na świecie tendencje do konsolidacji służb kontrolnych oraz oczekiwane przez przedsiębiorców stworzenie przejrzystych zasad kontroli sektora żywnościowego, a także skuteczną realizację zasad Wspólnej Polityki Rolnej w szczególności w kontekście zapewnienia sprawnego i nie obciążającego rolników przyznawania płatności jednolitych z uwzględnieniem wymogów cross-compliance zachodzi potrzeba konsolidacji Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Spożywczych.

Projektowana Państwowa Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii przejmie wszystkie zadania, które są obecnie realizowane przez trzy ww. inspekcje.

W celu odpowiedniego wdrożenia przepisów unijnych oraz właściwego zabezpieczenia środków finansowych i ich pełnego wykorzystania oraz zabezpieczenia kraju przed naliczaniem korekt finansowych jakie są stosowane za niewłaściwie przeprowadzone kontrole niezbędnym jest zapewnienie by właściwe służby do wypełnienia tych ważnych zadań pozostały w bezpośrednim nadzorze ministra właściwego do spraw rolnictwa, rynków rolnych i rozwoju wsi.

Proponuje się przyjąć model Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii jako części administracji niezespólonej, tzn. niezwiązanej formalnie i kompetencyjnie ani z wojewodą i jego zapleczem administracyjnym, ani z innymi organami administracji publicznej o lokalnym zakresie działania. Za przyjęciem ściśle zhierarchizowanego i spionizowanego modelu organizacyjnego Inspekcji, opartego na bezpośredniej podległości jej poszczególnych organów, przemawia charakter zadań przez nią wykonywanych, sprowadzających się do zapewnienia bezpieczeństwa żywności, a w konsekwencji ochrony zdrowia i życia konsumentów. Działania podejmowane przez Inspekcję, np. w zakresie ochrony zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, bezpieczeństwa produktów pochodzenia niezwierzęcego wymagają często natychmiastowego podejmowania decyzji, sprawnej koordynacji i zapewnienia sprawnego i szybkiego wykonania wydawanych poleceń, a także szybkiego reagowania na zagrożenia. Z kolei w zakresie skutecznej realizacji WPR taka konsolidacja pozwoli na skuteczniejsze i szybsze realizowanie zadań wynikających z zasad cross-compliance, co efektywnie przyczyni się do szybszego oraz pełnego wykorzystania dostępnych dla Polski funduszy Unii Europejskiej.

Planuje się skorzystać z możliwości jaką daje art. 57 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206). Dlatego zaproponowano ustanowienie organów Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii jako organów administracji niezespólonej. W szczególności wzięto pod uwagę fakt, że zadania wykonywane przez organy administracji weterynaryjnej i fitosanitarnej w zakresie

zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz organizmów kwarantannowych roślin, kontroli i dopuszczania do obrotu żywności, w tym produktów pochodzenia zwierzęcego, a także prowadzenie monitoringu pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, środkach spożywczych oraz paszach są zadaniami o charakterze ogólnopństwowym, przekraczającym obszar jednego województwa. Mają one także charakter ogólnoeuropejski, ponieważ wschodnie granice Polski są jednocześnie granicami zewnętrznymi Unii Europejskiej.

Struktura organizacyjna oparta na centralnym dysponowaniu środkami finansowymi, bezpośrednich zależnościach osobowych i możliwości ingerencji w działalność organów podległych w postaci wytycznych, poleceń, instrukcji itp. daje większą gwarancję sprawnego realizowania zadań i efektywniej zabezpiecza interes publiczny (zdrowie i życie obywateli), niż organizacja Inspekcji oparta na modelu administracji zespolonej.

Konsolidacja Inspekcji pozwoli na szybsze i kompleksowe przeprowadzenie kontroli u przedsiębiorcy i jednocześnie nie utrudni prowadzenia działalności gospodarczej, przeciwnie zapobiegnie przeprowadzaniu wielokrotnych kontroli przez poszczególne dotychczasowe Inspekcje.

Ponadto wprowadzenie jednolitego i zintegrowanego systemu kontroli bezpieczeństwa i jakości żywności na wszystkich etapach produkcji („od pola do stołu”) ma zapewnić zwiększenie bezpieczeństwa i jakości żywności, a co za tym idzie ochronę zdrowia publicznego oraz wzrost zaufania konsumentów do polskiej żywności.

Kolejnym istotnym aspektem jest ujednolicenie systemu organizacji laboratoriów, wykonujących badania na rzecz inspekcji przeprowadzających kontrole urzędowe. Skonsolidowanie inspekcji umożliwi w perspektywie redukcję liczby laboratoriów oraz wyspecjalizowanie pozostałych, co przyczyni się do eliminacji aktualnie występujących problemów dotyczących niepotrzebnego dublowania badań specjalistycznych.

Konsolidacja Inspekcji zapewni, że:

- priorytetowe zadania stojące przed administracją zostaną powiązane z działaniami racjonalizującymi zatrudnienie poprzez utworzenie jednej jednostki nadzorującej i koordynującej proces kontroli;
- zmniejszone zostaną koszty administracyjne poprzez eliminację zadań, które się powtarzają oraz koszty administracyjne związane z utrzymaniem oddzielnych służb kontrolnych;
- uproszczeniu ulegnie proces przeprowadzania analizy ryzyka i typowania gospodarstw do kontroli w ramach cross-compliance, a także nastąpi redukcja liczby kontroli podmiotów zaangażowanych w „łańcuch żywnościowy” co doprowadzi do zmniejszenia liczby wizytacji podmiotów w roku kontrolnym;

- ujednolicona zostanie metodologia kontroli i zmniejszone zostanie ryzyko sankcji za nieprawidłowe wydatkowanie środków z budżetu UE;
- usprawnieniu ulegnie proces wymiany dokumentacji kontrolnej pomiędzy służbą kontrolną a agencją płatniczą w zakresie przyznawania płatności jednolitych (głównie raportów z kontroli będących podstawą naliczania sankcji) oraz przeprowadzanie powtórnych kontroli w przypadku stwierdzenia drobnych niezgodności.

Projektowana konsolidacja będzie miała wpływ na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu artykułami rolno-spożywczymi. Jednakże nowe regulacje powinny obniżyć obciążenia administracyjne funkcjonowania producentów rolnych i producentów żywności. Włączenie do scentralizowanej pionowej struktury Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii wojewódzkich inspektoratów, działających dotychczas w ramach administracji zespolonej w województwie, skutkuje zmianą w zakresie zadań wojewody.

Powołanie Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii jako jednostki organizacyjnej, która przejmie zadania mających ulec likwidacji: Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych wymaga istotnych zmian w ustawodawstwie. Propozycja utworzenia Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii oraz wkomponowania jej w system instytucji administracji publicznej w wymiarze normatywnym będzie realizowana poprzez opracowanie projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii - regulującej organizację, ustrój i sposób działania Inspekcji, w tym jej organy, zasady ich powoływania, podporządkowania oraz ogólne kwestie związane ze sposobem funkcjonowania Inspekcji, ogólny zakres działania oraz kompetencje organów tej Inspekcji, a także zakres ich uprawnień w procesie przeprowadzania kontroli.

Organami Inspekcji będą Główny Inspektor Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii, Wojewódzki Inspektor Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii, Powiatowy Inspektor Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii oraz Graniczny Inspektor Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii.

W przepisach projektowanej ustawy zostanie określone, że Główny Inspektor jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa. Główny Inspektor będzie kierował Inspekcją przy pomocy zastępców. Główny Inspektor będzie powoływany przez Prezesa Rady Ministrów, spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek ministra właściwego do spraw rolnictwa. Prezes Rady Ministrów będzie miał możliwość odwołania na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Głównego Inspektora. Zastępców Głównego Inspektora będzie powoływał minister właściwy do spraw rolnictwa, spośród osób wyłonionych w drodze

otwartego i konkurencyjnego naboru, na wniosek Głównego Inspektora. Minister właściwy do spraw rolnictwa będzie odwoływał, na wniosek Głównego Inspektora, jego zastępców. Wprowadzone zostanie wymaganie, zgodnie z którym Główny Inspektor lub co najmniej jeden z jego zastępców będzie musiał być lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wojewódzki inspektor będzie podlegał Głównemu Inspektorowi. Terytorialny zakres działania wojewódzkiego inspektora będzie obejmował obszar jednego województwa. Wojewódzki inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców wojewódzkiego inspektora. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec wojewódzkiego inspektora będzie wykonywał Główny Inspektor. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec zastępcy wojewódzkiego inspektora wykonuje Główny Inspektor, z własnej inicjatywy lub na wniosek wojewódzkiego inspektora. Zaznaczyć należy, że wojewódzki inspektor będzie organem administracji niezespolonej.

Wprowadzone zostanie wymaganie, zgodnie z którym Wojewódzki Inspektor lub co najmniej jeden z jego zastępców powinien być lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Powiatowy inspektor będzie podlegał wojewódzkiemu inspektorowi. Powiatowy inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców powiatowego inspektora. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec powiatowego inspektora będzie wykonywał wojewódzki inspektor. Zaznaczyć należy, że powiatowy inspektor będzie organem administracji niezespolonej na szczeblu powiatu. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec zastępcy powiatowego inspektora będzie wykonywał wojewódzki inspektor, z własnej inicjatywy lub na wniosek powiatowego inspektora. Powiatowym inspektorem będzie mogła być osoba, która jest lekarzem weterynarii posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuł specjalisty z epizootiologii i administracji weterynaryjnej lub higieny zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego albo prewencji weterynaryjnej i higieny pasz lub weterynaryjnej diagnostyki laboratoryjnej. Powiatowy inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy powiatowego inspektoratu bezpieczeństwa żywności, zwanego dalej „powiatowym inspektoratem”. Powiatowe inspektoraty będą stanowiły państwowe jednostki budżetowe.

Graniczny inspektor będzie podlegał Głównemu Inspektorowi. Graniczny inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy zastępców granicznego inspektora. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec granicznego inspektora będzie wykonywał Główny Inspektor. Czynności wynikające ze stosunku pracy wobec zastępcy granicznego inspektora będzie wykonywał Główny Inspektor, z własnej inicjatywy lub na wniosek granicznego inspektora. Granicznym inspektorem będzie mogła być osoba, która jest lekarzem weterynarii

posiadającym prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuł specjalisty z epizootiologii i administracji weterynaryjnej lub higieny zwierząt rzeźnych i żywności pochodzenia zwierzęcego. Graniczny inspektor będzie wykonywał swoje zadania przy pomocy granicznego inspektoratu bezpieczeństwa żywności, zwanego dalej „granicznym inspektoratem”. Projektowana ustawa rozstrzygnie, że w ramach granicznego inspektoratu funkcjonują graniczne posterunki kontroli, tworzone oraz zatwierdzane na podstawie przepisów odrębnych.

Zadania organów Inspekcji będą wykonywały:

- 1) osoby zatrudnione w Inspekcji;
- 2) lekarze weterynarii wyznaczeni do wykonywania określonych czynności urzędowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- 3) inne osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne wyznaczone lub upoważnione do wykonywania określonych czynności (działań) urzędowych na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

Osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa powyżej, będą wykonywały powierzone czynności (działania) pod nadzorem i w imieniu organów Inspekcji. Lekarze weterynarii zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych Inspekcji oraz lekarze weterynarii, o których mowa pkt 2, będą urzędowymi lekarzami weterynarii.

Do wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów nie będą miały zastosowania przepisy ustawy o finansach publicznych nakładające obowiązek nadania statutu jednostce budżetowej. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Wszystkie elementy statutu określone w wymienionym art. 11 ust. 2 ustawy (nazwa, siedziba i przedmiot działalności), a także organizacja wewnętrzna wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów, będą wynikały z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, to jest z projektowanej ustawy oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Ponadto, określanie statutów odrębnie dla każdej z wymienionych jednostek organizacyjnych mogłoby utrudniać jednolitą w skali kraju organizację i działanie jednostek terenowych Inspekcji.

Przepisy dotyczące organizacji i funkcjonowania Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii obejmą swoim zakresem również kwestie organizacyjne związane z utworzeniem tych jednostek. Zatem przewiduje się w nich zniesienie następujących centralnych organów administracji rządowej Głównego Lekarza Weterynarii, Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, a także wojewódzkich lekarzy weterynarii, powiatowych lekarzy weterynarii i granicznych lekarzy weterynarii, wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa oraz

wojewódzkich inspektorów jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych. Ponadto zostaną zlikwidowane Główny Inspektorat Weterynarii, wojewódzkie inspektoraty weterynarii, powiatowe inspektoraty weterynarii oraz graniczne inspektoraty weterynarii, w tym graniczne posterunki kontroli, Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz wojewódzkie inspektoraty ochrony roślin i nasiennictwa Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, delegatury zamiejscowe Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych oraz wojewódzkie inspektoraty jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych i ich oddziały. Oznacza to, że Państwowa Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii powstaje jako jednostka nowa, a nie poprzez przekształcenie wyżej wymienionych jednostek. Te ulegną z mocy prawa likwidacji.

Projekt ustawy ureguje również kwestie stosunków pracowniczych pracowników zatrudnionych w likwidowanych jednostkach oraz przeniesienia składników majątkowych likwidowanych jednostek. Zostaną również określone zasady na jakich ma się opierać uzyskanie statusu pracownika nowych jednostek oraz nabycie przez nie majątku.

Przewiduje się powołanie Pełnomocnika do spraw organizacji Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii. Do zadań Pełnomocnika należeć będzie zorganizowanie tych jednostek poprzez przygotowanie propozycji w zakresie rozmieszczenia organów Inspekcji i terytorialnego zakresu ich działania, poprzez podejmowanie czynności związanych z przekazaniem jednostkom organizacyjnym Inspekcji nieruchomości oraz pozostałego mienia, które przeszło w trwałe zarząd lub zarząd tych jednostek, uregulowanie stosunków pracy z pracownikami likwidowanych jednostek oraz podejmowanie innych czynności niezbędnych do rozpoczęcia działalności Inspekcji. Instytucja Pełnomocnika, w założeniu projektodawcy, zostanie powołana w celu zapewnienia zorganizowania nowej Inspekcji z jednoczesnym zapewnieniem ciągłości realizacji zadań wynikających z zakresu działania dotychczasowych instytucji, które, jak wyżej wspomniano, mają ulec likwidacji. Zapewnienie tej płynności wydaje się konieczne ze względu na potrzebę uniknięcia chaosu organizacyjnego, który mógłby zaistnieć w przypadku likwidacji dotychczasowych i jednoczesnym powołaniu nowych jednostek, bez podjęcia uprzednich działań organizacyjnych w zakresie regulacji statusu pracowników oraz stosunków majątkowych. W zamiarze projektodawcy z chwilą likwidacji, z mocy prawa, wskazanych w projekcie ustawy jednostek, nowe instytucje powinny być przygotowane w sensie organizacyjnym, kadrowym oraz majątkowym do realizacji wyznaczonych przepisami zadań. Planuje się, że z dniem wejścia w życie ustawy organy nowej Inspekcji przejmą prowadzenie wszelkich spraw prowadzonych przez właściwe organy Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych. W ramach przejęcia prowadzenia spraw nastąpi przejęcie wszelkiej dokumentacji w formie papierowej lub

w formie danych zapisanych na elektronicznych nośnikach informacji, prowadzonych rejestrów, wykazów, wydruków, list, korespondencji, zbiorczych opracowań i materiałów informacyjnych lub szkoleniowych. Pracownicy dotychczasowych Inspekcji, co do zasady, mają stać się pracownikami Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii. Pracownikom tym Pełnomocnik jest zobowiązany proponować w odpowiednio wcześniejszym w terminie nowe warunki pracy i płacy w ramach zatrudnienia w nowoutworzonych jednostkach. Pracownicy ci, w terminie miesiąca od dnia otrzymania oświadczenia Pełnomocnika zawierającego propozycje nowych warunków pracy i płacy, składają Pełnomocnikowi oświadczenia o przyjęciu albo odmowie ich przyjęcia. W razie niezłożenia oświadczenia w terminie, przyjmuje się, że pracownik odmawia przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy. Należy również zwrócić uwagę, że zachowano równocześnie możliwość wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy z pracownikiem za wypowiedzeniem na zasadach ogólnych Kodeksu pracy. Powyższe rozwiązanie ma realizować dwa zasadnicze cele. Po pierwsze, możliwość ukształtowania przez Pełnomocnika struktury zatrudnienia w nowych jednostkach poprzez propozycje nowych warunków pracy, np.; co do zakresu zadań, miejsca jej wykonywania, itp.; (ewentualnie możliwość niezłożenia propozycji w tym zakresie). Zakłada się przy tym, że w strukturze zatrudnienia w nowopowstałych jednostkach nastąpi przesunięcie w kierunku zwiększenia zatrudnienia na stanowiskach związanych z wykonywaniem merytorycznych zadań tych jednostek, kosztem zatrudnienia w dotychczasowych jednostkach na stanowiskach związanych z ich obsługą administracyjną i logistyczną. Jednocześnie proponowane rozwiązania mają na celu zapewnienie ochrony pracowników nie mniejszej niż rozwiązania określone w przepisach Kodeksu pracy, ze względu na zaproponowany w projekcie okres pomiędzy terminem ewentualnego niezłożenia propozycji nowych warunków pracy i płacy albo odmowy ich przyjęcia, a ustaniem stosunku pracy z tego powodu.

Proponuje się, że postępowania niezakończone decyzją ostateczną, prowadzone przez organy Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, z dniem wejścia w życie ustawy, będą prowadzić organy Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii stosownie do swojej właściwości. Zatem mimo prawnej likwidacji dotychczasowych organów prowadzących postępowania, projektodawca przyjął, jako rozwiązanie optymalne organizacyjnie oraz słuszne z punktu widzenia podmiotów zainteresowanych, jest sytuacja kontynuowania tych postępowań przez organy powoływanej Inspekcji, stosownie do swojej właściwości.

Proponowana konsolidacja Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno–Spożywczych będzie wiązała się z przeniesieniem niektórych zadań związanych z zadaniami realizowanymi przez

Inspekcję pomiędzy działami administracji rządowej, z działu rynku rolne do działu rolnictwo. W tym celu niezbędna będzie nowelizacja ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.). Konsolidacja wyżej wymienionych inspekcji wiązać się będzie z koniecznością uchylecia dotychczasowych przepisów dotyczących organizacji konsolidowanych instytucji. W związku z powyższym uchylona zostanie ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.) oraz określone przepisy zawarte w:

- 1) rozdziale 5 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849, z późn. zm.);
- 2) rozdziale 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.).

Powołanie Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii, której terenowe organy będą zaliczone w skład niezespólonej administracji rządowej, będzie wymagało zmian w przepisach ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206). W zakresie regulacji dotyczących zadań, kompetencji i prawnych form działania inspekcji zajmujących się bezpieczeństwem żywności zmiany legislacyjne obejmą w szczególności przepisy zawarte w ustawach wymienionych w załączniku do założeń.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt prawny

Projektowana konsolidacja będzie miała wpływ na przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu artykułami rolno-spożywczymi. Jednakże nowe regulacje powinny obniżyć obciążenia administracyjne funkcjonowania producentów rolnych i producentów żywności. Włączenie do scentralizowanej pionowej struktury Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności wojewódzkich inspektoratów, działających dotychczas w ramach administracji zespolonej w województwie, skutkuje zmianą w zakresie zadań wojewody.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na budżety jednostek samorządu terytorialnego, natomiast będzie miała wpływ na dochody i wydatki budżetu państwa. Przewiduje się, że w pierwszym roku funkcjonowania nowej Inspekcji wpływy do budżetu państwa nie ulegną wzrostowi. Niemniej przewiduje się, że w dalszej perspektywie wpływy do budżetu związane z uszczelnieniem kontroli, a co za tym idzie większym oddziaływaniem na producentów niespełniających wymagań w zakresie objętym nadzorem Inspekcji powinny ulec

podwyższeniu. Lepsza organizacja pracy pozwoli na ograniczenie wydatków budżetowych poprzez dokonanie szeregu oszczędności m.in. w zakresie ograniczenia kosztów dojazdów i diet, a także pełniejsze wykorzystanie bazy laboratoryjnej oraz zasobów kadrowych i majątkowych. Połączona baza laboratoryjna pokryje zapotrzebowanie analityczne wynikające z kontroli planowych i doraźnych oraz z obowiązujących aktów prawnych. Jednocześnie, konsolidacja bazy laboratoryjnej spowoduje lepsze wykorzystanie specjalistycznego sprzętu i kadry analitycznej. Racjonalizacja kosztów, organizacji pracy, wykorzystania personelu i bazy laboratoryjnej, pozwoli perspektywnie na ograniczenie wydatków budżetowych.

W proponowanych do objęcia zmianą jednostkach zatrudnionych jest łącznie 9 068 osób. Na tę liczbę składa się 6 100 osób wykonujących zadania merytoryczne oraz 1 480 osób zapewniających obsługę tychże zadań i 1 488 osób pracujących w laboratoriach. Ponadto zadania urzędowe na zasadzie wyznaczeń realizowanych przez powiatowych lekarzy weterynarii pełni ok. 6500 prywatnych lekarzy weterynarii. Przez pracowników obsługowych należy rozumieć w tym kontekście: kadry, księgowość, obsługę prawną, obsługę informatyczną, kierowców, sprzątaczkę, konserwatorów, portierów, dozorców, palaczy, sekretarki.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Konsolidacja dotychczasowych struktur inspekcyjnych pozwoli w skali całej Inspekcji ograniczyć odsetek stanowisk kierowniczych oraz obsługowych, zwiększyć natomiast liczbę pracowników merytorycznych. Dodatkowe etaty przyznane zostaną na zwiększenie zatrudnienia na stanowiskach inspektorskich, na których odnotowuje się aktualnie największe potrzeby kadrowe, niezbędne do prawidłowej realizacji zadań.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana ustawa będzie miała pośredni wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Państwowa Inspekcja Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii z racji połączenia trzech inspekcji wzmocni i poszerzy nadzór nad produkcją żywności oraz obejmie pełną kontrolą wszystkie wytwarzane produkty zapewniając im wysoki poziom bezpieczeństwa. Poprzez objęcie przez jedną instytucję kontroli na wszystkich etapach produkcji, obrotu hurtowego i detalicznego, zwiększy się skuteczność zwalczania nieuczciwej konkurencji wśród producentów oraz podmiotów zajmujących się obrotem produktami i artykułami. Eliminacja z rynku produktów niespełniających wymagań i deklaracji zapewni ochronę interesów konsumenta. Pełna konsolidacja służb kontroli pozwoli na kompleksowe przeprowadzenie jednej kontroli podmiotów i jednocześnie umożliwi swobodne prowadzenie działalności gospodarczej podmiotowi, bez potrzeby przeprowadzania kontroli przez poszczególne Inspekcje.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane rozwiązanie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Zakres przeprowadzonych konsultacji społecznych

Zostały przeprowadzone szerokie konsultacje społeczne projektu z zainteresowanymi podmiotami, związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, producentami żywności – organizacjami i instytucjami branżowymi i konsumenckimi. Uwagi do projektu zostały przekazane przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna, Polska Federacja Producentów Żywności, Fundacja „Animals”, Polska Izba Nasienna, Polskie Stowarzyszenie Przetwórców Ryb, Sekcja Krajowa Pracowników Administracji Rządowej i Samorządowej NSZZ „Solidarność”, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych. Zgłoszone uwagi przede wszystkim dotyczyły braku włączenia do projektowanej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii części Państwowej Inspekcji Sanitarnej odpowiedzialnej za nadzór nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia niezwierzęcego oraz bezpieczeństwem żywności na etapie handlu detalicznego. Zdaniem organizacji brak takiego włączenia nie zagwarantuje pełnej realizacji nadzoru nad bezpieczeństwem żywności „od pola do stołu” przez nową inspekcję. Uwaga ta na obecnym etapie prac nie została uwzględniona. Sugerowano również włączenie do projektowanej inspekcji części Państwowej Inspekcji Handlowej odpowiedzialnej za nadzór nad jakością handlową żywności. Ponadto w szczególności organizacje skupiające lekarzy weterynarii oraz pracowników administracji oraz Polska Izba Nasienna zanegowały koncepcję konsolidacji inspekcji podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto organizacje skupiające lekarzy weterynarii zwracały uwagę na konieczność wprowadzenia wymogu aby wojewódzkim inspektorem PIBŻiW był lekarz weterynarii. W związku z charakterem pracy wykonywanej przez Głównego oraz wojewódzkich inspektorów PIBŻ nie jest niezbędnym, aby te funkcje pełniły wyłącznie osoby posiadające wykształcenie lekarza weterynarii. Praca ta będzie miała przede wszystkim charakter administracyjny i zarządzający. Polska Izba nasienna zaproponowała utworzenie nowej organizacji zajmującej się oceną materiału siewnego. Pozostałe przedstawione uwagi zostały w części uwzględnione w projekcie założeń do projektu ustawy o *Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii*.

W zakresie regulacji dotyczących zadań, kompetencji i prawnych form działania inspekcji zajmujących się bezpieczeństwem żywności zmiany legislacyjne obejmą w szczególności przepisy zawarte w następujących ustawach:

- 1) z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225, z późn. zm.);
- 2) z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008 r., Nr 133, poz. 849, z późn. zm.);
- 3) z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 187, poz. 1577, z późn. zm.);
- 4) z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271, z późn. zm.);
- 5) z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.);
- 6) z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.);
- 7) z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2009 r. Nr 116, poz. 976);
- 8) z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.);
- 9) z dnia 21 stycznia 2005 r. o doświadczeniach na zwierzętach (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późn. zm.);
- 10) z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.);
- 11) z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.);
- 12) z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. 2004 r. Nr 16, poz. 145, z późn. zm.);
- 13) z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);
- 14) z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033);
- 15) z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z późn. zm.);

- 16) z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz. U. Nr 208, poz. 1539, z późn. zm.);
- 17) z dnia 19 grudnia 2003 r. o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu oraz rynku suszu paszowego (Dz. U. z 2008 r. Nr 11, poz. 70 z późn. zm.);
- 18) z dnia 22 stycznia 2004 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz. U. Nr 34, poz. 292, z późn. zm.);
- 19) z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975);
- 20) z dnia 17 grudnia 2004 r. o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych (D. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 68, z późn. zm.);
- 21) z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394);
- 22) z dnia 30 marca 2001 r. o rolniczych badaniach rynkowych (Dz. U. Nr 42, poz. 471, z późn. zm.);
- 23) z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych (Dz. U. Nr 91, poz. 740);
- 24) z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 233, z późn. zm.).